

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ І СПОРТУ УКРАЇНИ

Лекція
з дисципліни “Олімпійський спорт”
на тему:

«ПРОГРАМА ОЛІМПІЙСЬКИХ ІГОР»

ЛЕКТОР:
ДОЦЕНТ
ЩЕРБАШИН ЯКІВ СЕРГІЙОВИЧ

ПЛАН ЛЕКЦІЇ

- 1. Критерії та правила формування програм Олімпійських ігор.**
- 2. Фактори, що впливають на формування програм Олімпійських ігор.**
- 3. Характеристика періодів розвитку програм Олімпійських ігор.**

1. Критерії та правила формування програм Олімпійських ігор

ЗАГАЛЬНА КЛАСИФІКАЦІЯ ВИДІВ СПОРТУ, ДИСЦИПЛІН, ЩО ВХОДЯТЬ ДО ПРОГРАМИ ОЛІМПІЙСЬКИХ ІГОР

Циклічні види спорту

- Велосипедний спорт
- Веслування академічне
- Веслування на байдарках і каное
- Плавання
- Лижні перегони
- Швидкісний біг на ковзанах та ін.

Багатоборства

- Сучасне п'ятиборство
- Триатлон
- Біатлон
- Лижне двоборство

Спортивні ігри

- Бадмінтон
- Баскетбол
- Бейсбол
- Водне поло
- Волейбол
- Гандбол
- Софтбол
- Теніс
- Футбол
- Хокей

Складно-координаційні види спорту

- Гімнастика спортивна
- Гімнастика художня
- Кінний спорт
- Вітрильний спорт
- Стрибки у воду
- Стрибки на батуті
- Синхронне плавання
- Стрільба з лука
- Стрільба кульова
- Бобслей
- Гірськолижний спорт
- Санний спорт
- Скелетон
- Сноубординг
- Фігурне катання на ковзанах
- Фристайл
- Керлінг та ін.

Спортивні єдиноборства

- Бокс
- Боротьба вільна
- Боротьба греко-римська
- Дзюдо
- Тхэквондо
- Фехтування

Швидкісно-силові види спорту

- Важка атлетика
- Стрибки на лижах із трампліна та ін.

Роки	Діяльність МОК щодо розробки стратегії формування програми Олімпійських ігор
1894	- на I Конгресі МОК затверджене положення, відповідно до якого програма Олімпійських ігор повинна включати види спорту, що культивувались в XIX ст.
до 1912	- відсутні чіткі принципи формування програми Ігор, відповідальність за створення програми покладалась на ОКОІ
1912	- 15-й сесія МОК приймається рішення про те, що вид спорту може бути включений у програму Ігор за умови, що ним займаються не менш чим в 6 країнах світу
1925	- 24 сесія МОК приймаються рішення: на Іграх можуть виступати в кожному індивідуальному змаганні не більше 4 спортсменів від країни
	- тільки МОК має право формувати програму обов'язкових змагань Ігор
1951	- створено тимчасову Комісію МОК зі скорочення олімпійської програми;

1968 -1994,
з 2001 по
теперішній час

1979 - 2004

1981 - 2004

- функціонує Комісія МОК з олімпійської програми

- вводиться критерій включення видів спорту, дисциплін і видів змагань в програму Олімпійських ігор - географічне поширення виду спорту на континентах

- Діють основні критерії відносно формування програми Ігор:

- поширеність виду спорту у світі
- доступність
- помірність витрат на розвиток
- великий обсяг фізичної діяльності
- об'єктивність суддівства
- хороша збалансованість програми
- відсутність штучного командного заліку
- неприйнятність видів спорту, дисциплін або видів змагань, в яких результати залежать головним чином від механічної рушійної сили,
- відповідність олімпійській традиції тощо.

з 2007 –
липень
2016

- затвердження програми Олімпійських ігор здійснювалось відповідно до певної процедури: з початку **Сесія МОК визначала** (шляхом голосування) **спортивне «ядро»** (не менш 25 видів спорту, що культивуються відповідними МСФ), **надалі** відбувалось **голосування за включення додаткових видів спорту**. Загальна кількість видів спорту, не повинна була перевищувати 28;
- для зимових Олімпійських ігор спортивне «Ядро» містило у собі види спорту, що культивувались відповідними 7 МСФ;

з серпня
2016

- **Сесія** приймає рішення щодо **затвердження спортивної програми** не пізніше часу, коли розглядається питання щодо вибору міста-організатора Ігор (тобто за **сім років**). При необхідності можуть бути організовані додаткові тури голосування (певними блоками видів спорту).
- **спортивна програма** може бути **змінена** за рішенням Сесії не пізніше, **ніж за три роки до відкриття** відповідних Олімпійських ігор
- Виконком МОК повинен прийняти рішення щодо програми видів змагань не пізніше, ніж за три роки до відкриття відповідних Ігор
- в спортивну програму Ігор можуть бути **включені види спорту**, що культивуються відповідними **визнаними МСФ**, які дотримуються **Олімпійської хартії й Всесвітнього антидопінгового кодексу**
- **встановлені рекомендовані цифри** щодо запрошеної загальної **кількості атлетів, акредитованих осіб** офіційної делегації, **видів змагань**, яких повинен дотримуватись ОКОІ, у разі відсутності додаткового рішення з боку МОК.

Основні зміни в програмах Ігор Олімпіад та зимових Олімпійських іграх

Ігри Олімпіад 2012 р. (Лондон, Великобританія)

- 26 видів спорту (виключені бейсбол та софтбол, відбулись зміни у боксі (жіночій програмі), веслуванні на байдаках і каное, вітрильному спорті, та велоспорті)
- 302 вида змагань

Ігри Олімпіад 2016 р. (Ріо-де-Жанейро, Бразилія)

- 28 видів спорту (включені нові види спорту: гольф, регбі 7)
- 306 видів змагань

Зимові Олімпійські ігри 2014 р. (Сочі, Російська Федерація):

- 7 видів спорту; - 15 дисциплін (три нові дисципліни (у чоловічій та жіночій програмах): слоупстайл у фристайлі та у сноубордингу, паралельний слалом у сноубордингу).
- 98 видів змагань

Основні зміни в програмах Ігор Олімпіад та зимових Олімпійських іграх

Зимові Олімпійські ігри 2018 р. (Пхьончхан, Республіка Корея):

- 7 видів спорту;
- 15 дисциплін (**нові** - біг-ейр в сноуборді, мас-старт в ковзанярському спорті, дабл-мікст в керлінзі, командні змагання в гірськолижному спорті; **виключений** - паралельний слалом в сноуборді
- 102 види змагань

Ігри Олімпіад 2020 р. (Токіо, Японія):

- 33 види спорту (**нові** - бейсбол та софтбол, карате, серфінг, скелелазіння і скейтбординг)
- 324 види змагань

2. Фактори, що впливають на зміну програми Олімпійських ігор:

Зовнішні фактори

- економічні, що пов'язані з використанням сфери олімпійського спорту представниками бізнесу та ЗМІ;
- політика країн, що використовують спорт для демонстрації своїх досягнень;
- загальносвітові тенденції та явища, в т.ч. емансипація жінок.

Внутрішні фактори, що впливають на зміну програми Олімпійських ігор:

- політика МОК;
- позиція президентів МОК;
- діяльність міжнародних спортивних федерацій та національних олімпійських комітетів

Переваги МСФ, що мають статус олімпійських

- державні дотації (розвиток матеріально-технічної бази за рахунок держави);
- популяризація виду спорту через Олімпійські ігри, що залучають значно більшу кількість телеглядачів, ніж власний чемпіонат світу та інші змагання МСФ;
- отримання фінансової підтримки від МОК
- ріст прибутків від власно комерційної діяльності

3. Періоди розвитку програм Олімпійських ігор

Період	Роки	Основні фактори	Характерні особливості
I	1896-1912	Діяльність президента МОК та позиція ОКОІ	<ul style="list-style-type: none">• стихійне формування програми Ігор• програма формувалася переважно ОКОІ• нестабільний та варіативний характер програми Ігор• входили види спорту насамперед , що були розповсюджені в країнах-організаторах Ігор• вплив поглядів П. де Кубертена на формування програми Ігор тощо

II	1912-1952	Діяльність МОК та МСФ	<ul style="list-style-type: none">•самостійне формування МОК обов'язкової програми Ігор•МОК намагається збалансувати програму Олімпійських ігор•зростає роль МСФ у розвитку олімпійського руху•МОК висувуються вимоги до видів спорту, що претендують на включення до програми ігор•проведення Олімпійських конкурсів в галузі архітектури, живопису, скульптури, літератури та музики
----	-----------	-----------------------	--

III	1952-1980	•політико-ідеологічні фактори	<ul style="list-style-type: none">•МСФ проводять ефективну політику, щодо розширення дисциплін і видів змагань у відповідних видах спорту що включені до програми Ігор•збільшується кількість федерацій які намагаються отримати визнання МОК, та створити умови для включення відповідного виду спорту до програми Ігор•з'являються об'єднання МСФ (наприклад, 1967 р. - Генеральна Асоціація МСФ, а зараз СпортАккорд)•вплив країн, що приймають участь в Олімпійських іграх на позицію МОК, щодо включення певних видів спорту, дисциплін та змагань у програму Ігор•починається розширення жіночої частини програми Ігор
-----	-----------	-------------------------------	--

IV	<p>1980-теперішній час</p> <p>з 1992 р.</p> <p>з 2001 р.</p>	<ul style="list-style-type: none">• емансипація жінок, процеси комерціалізації олімпійського руху	<ul style="list-style-type: none">• спостерігається підвищена увага до видів спорту, що є привабливими у комерційному відношенні• значне розширення жіночої частини програми Ігор• приймається рішення про проведення Ігор Олімпіад та зимових Олімпійських ігор з різницею в два роки• уточнення критеріїв, формування нової стратегії розвитку програми Ігор
----	--	---	---

Особливості формування жіночої олімпійської програми

Рік включення до програми Олімпійських ігор	Види спорту, та дисципліни
1900	Теніс, гольф, кінний спорт (загальний залік), вітрильний спорт (загальний залік)
1904	Стрільба з луку
1908	Фігурне катання
1912	Плавання, стрибки у воду
1924	Фехтування
1928	Легка атлетика, спортивна гімнастика
1936	Гірськолижний спорт
1948	Веслування на байдарках і каное
1952	Лижні перегони
1960	Ковзанярський спорт
1964	Волейбол, санний спорт
1968	Кульова стрільба (загальний залік), стендова стрільба (загальний залік)
1972	Стрільба з луку, гребний слалом
1976	Академічне веслування, баскетбол, гандбол
1980	Хокей на траві

Рік включення до програми Олімпійських ігор	Види спорту, та дисципліни
1984	Кульова стрільба, велосипедний спорт, синхронне плавання, художня гімнастика
1988	Теніс, настільний теніс, вітрильний спорт
1992	Бадмінтон, дзюдо, гребний слалом, біатлон, шорт-трек, фрістайл
1996	Футбол, софтбол, пляжний волейбол, стендова стрільба
1998	Хокей на льоду, кьорлінг, сноуборд
2000	Стрибки на батуті, сучасне п'ятиборство, тхеквондо, триатлон, важка атлетика, водне поло
2002	Скелетон, бобслей
2004	Боротьба вільна
2012	Бокс
2014	Стрибки з трампліну
2016	Гольф, регбі-7

Основні напрями удосконалення програми Олімпійських ігор (за проф. Платоновим В.М.)

Пошук резервів для включення нових видів спорту, дисциплін або видів змагань за рахунок скорочення окремих видів змагань у видах спорту, представництво яких у програмі було у свій час надмірно розширено

Усунення з жіночої частини програми дисциплін і видів змагань, що не прийнятні для жінок за статевими і гендерними причинами, що представляють серйозну загрозу їх здоров'ю та соціальної адаптації після завершення спортивної кар'єри

Пом'якшення гендерних відмінностей за рахунок включення в жіночу частину програми видів спорту, дисциплін і видів змагань, що відповідають особливостям жіночого організму, поведінковим та соціальним критеріям

Розширення представництва жінок шляхом збільшення кількості змішаних видів змагань (естафети у плаванні, легкій атлетиці, змішані команди в академічному веслуванні)

Надання права Оргкомітету чергових Ігор включати в їх програму вид спорту, який відповідає національним інтересам і має необхідну міжнародну популярність і визнання

Модернізація видів змагань у конкретних видах спорту, орієнтована на підвищення видовищності та популярності, як це має місце в даний час, наприклад, у велосипедному спорті і біатлоні

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ І СПОРТУ УКРАЇНИ

Лекція
з дисципліни “Олімпійський спорт”
на тему:

«ПРОГРАМА ОЛІМПІЙСЬКИХ ІГОР»

ЛЕКТОР:
ДОЦЕНТ
ЩЕРБАШИН ЯКІВ СЕРГІЙОВИЧ